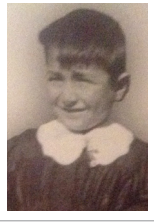
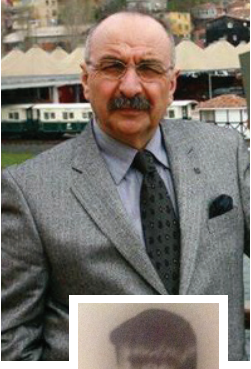

Hiç Doğmamış Kahramanlar

Yalvaç URAL*

Günümüzde dünya çocuk klasikleri arasında, çok sık olmasa da *Kral Arthur*, *Robin Hood* ve *William Tell* (Giyom Tell) gibi tarihî kahramanların serüvenlerini anlatan kitaplara rastlıyoruz. İngiliz çocuk kitapları yayıncılarının neredeyse pek çoğunun dizilerinde yer verdiği bu kahramanların, geçmişte bizde de, öykü ve çizgi romanları pek çok yayınevi tarafından basılmıştı. Hatta yetişkinler için yazılmış çok sayfalı romanları. Günümüzün değişen ve bilimsel kimlikler taşıyan kahramanlarının yanında, artık tarihî varlıkları tartışılan bu karakterlerin, çocukların pek ilgisini çekmediğini içtenlikle söyleyebiliriz. Yine de, özellikle Robin Hood'un, bugün yalnızca dilimizde; elli yayınevi tarafından basılmış altmıştan fazla kitabı var. Kitapçı raflarında yeni, gösterişli kapakları ve üzerlerinde ki "100 Temel Eser" logosuyla öğrencileri bekliyor.

Beklesin bakalım...

Bu eserin, okunması gereken yüz temel eser arasına girmesini hangi eğitimcimiz, hangi aydınımız önerdi, doğrusunu isterseniz çok merak ediyorum.

İnce Mehmed, Çakırcalı Efe, Yörük Ali, Yağdınlı Halil Efe'nin Robin Hood'dan neyi eksik. Hiç olmazsa bizim kahramanlarımız, gerçek kişiler.

George Santayana'nın şöyle bir sözü vardır: "Tarih her zaman yanlış yazılır. Bu nedenle her zaman yeniden yazılması gerekir."

Yazar Shenkman da ona anonim bir yergiyle katılarak şöyle söylüyor:

"Tarihçiler üçe ayrılırlar; yalan söyleyenler, yanılanlar, bilmeyenler. Yine de tüm tarihçiler için bir genelleme yapmak yanlış olur. Ama kahramanlar Kral Arthur, Robin Hood ve Giyom Tell olunca iş değişiyor.

*George Santayana, bir İspanyol şair, yazar ve filozof.

Kral Arthur

VIII. yüzyılda sözde Galler bölgesinde yaşamış, Nennius adlı bir yazarın yarattığı bir tip. Aslında Kral Arthur diye biri hiç yaşamamış. Nennius'un öyküsünde, Kral Arthur bir gün tek başına tam 960 Sakson düşmanını öldürmesiyle üne kavuşmuş. Hiçbir İngiliz de, bir kişinin 960 kişiyi nasıl öldürebileceğini sorgulamadan, Kral Arthur'u bir kahraman olarak kabullenmiş. Anlatılanlara göre V. yüzyılda yaşayan Arthur, bir şövalyedir ve bu şövalye güzel kadınları kötülerin elinden kurtarır. Ama şövalyelik VIII. yüzyılda

* Çocuk kitabı yazarı, editör.

yazarın memleketi Galler’de ortaya çıkmış bir ünvandır. Bugün İngiltere’de Güney Cadbury Şatosu’nu ziyaret edenlere, Kral Arthur’un orada yaşadığı, Glastonbury’de gömülü olduğu söyleniyor. Bazı yazarlar “Bunun turist çekmek için uydurulmuş bir söylenceden başka bir şey olmadığını, Kral Arthur’un hiçbir zaman yaşamadığını, onunla ilgili bir bilgi, bir belgenin bulunmadığını yazıyorlar. Kimileri de dışlerinin çürük olduğunu, bu yüzden gülümseyen hiçbir resmi bulunmadığını, bunu yazan tarihçilerin bile yalan yazdığını,” söylüyor. Yıllardan beri çocuklar, hiç yaşamamış bir kralın serüvenlerini okuyorlar.

Robin Hood

Robin Hood, 1200’lü yıllarda yaşayan, zenginlerden çaldığı şeyleri fakirlere veren bir halk kahramanı olarak tanınır. Önceleri bir halk çocuğu olarak anlatılan Robin Hood’un, 1600’lü yıllardan sonra anlatılan öykülerinde aslında soylu biri olduğu, sonradan böyle bir yaşamı seçtiği, söylenir. İşin doğrusu, tarihte Robin Hood diye birine hiç rastlanmamaktadır. Ama anlatılan öykülerdeki yer ve zaman farklılıklarına bakarsak, yarım düzineden fazla Robin Hood olması gerekiyor. Üstelik de ilk hikâyeye göre Robin Hood, Sherwood değil, Barnesdale Ormanı’nda yaşıyor. İşin başka bir ilginç yanı, ezilen bir Sakson kabilesinin reisi olan Robin Hood’a anne-babasının neden o dönemde Robin gibi bir Fransız adı da taktıklarını da, tarihçiler bile bilmiyor. İnsan sevgisiyle dolu ve bu yüzden zenginlerden alıp yoksullara dağıtan bu soylu kahramanın ormanda soyduğu kimseleri yumrukla dövdükten sonra kollarını ve bacaklarını neden kırdığının yanıtını da kimse bilmiyor.

William Tell (Giyom Tell)

William Tell de gerçekte hiç yaşamamış biri. Oğlunun başının üzerine koyduğu elmayı falan da okla vurmamış. Ayrıca Gessler adında Avusturyalı bir görevliye de hakaret etmemiş. Hatta İsviçrelilerin bağımsızlıklarını kazanmalarına da yardımcı olmamış. Söylence XV. yüzyıl sonlarında bir İsviçrelinin hayalinde doğmuş. Ama tüm İsviçreliler bu öyküyü kabul etmişler. William Tell’in yaşadığı yere bir anıt inşa etmişler ve “bağımsızlık günü yeri” olarak orayı bugün de ziyaret ediyorlarmış. Berkeley Kaliforniya Üniversitesi Folklor Araştırmacısı Alen Dundes adlı bir profesör, bu kahramanla ilgili şunları söylüyor: “İsviçreliler bu öyküyü çok ciddiye alıyorlar. Buna inanmak istedikleri için.” Ama sözlerine şunu da ekliyor: “Unutmayın ki, William Tell’in gerçekliği konusunda kuşkularını dile getiren bir bilim adamını ölümle tehdit etmişlerdi.”

***

Dedim ya, ben araştırmacıların yalancısıyım. Bu doğmamış kahramanların öyküleri, bugün çocuklarımızın ne kadar ilgisini çeker bilmiyorum. Ama hiç olmazsa bu gerçeği öğrensinler, benim için bu yeter.